

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) POLITICAL SCIENCE
EXAMINATION: DECEMBER – 2022
FOURTH SEMESTER
Subject: Public Administration - II (PCBCS-17-412)

Date: 22/12/2022

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks

Q. 1. Answer the following the multiple choice questions. (05)

1. Which was the first Commonwealth country in the world to adopt the Ombudsman system?
  - a) India
  - b) Sweden
  - c) New Zealand
  - d) United Kingdom
2. Which was the first Indian state to establish the institution of Lokayukta?
  - a) Bihar
  - b) Uttar Pradesh
  - c) Andhra Pradesh
  - d) Maharashtra
3. When did The Lokpal and Lokayuktas Act, 2013 came into force?
  - a) January 2013
  - b) May 2013
  - c) December 2013
  - d) January 2013
4. Which one of the following committees is not a Standing Committee of the Parliament?
  - a) Public Accounts Committee
  - b) Estimates Committee
  - c) Committee on Public Undertakings
  - d) Consultative Committee of the Ministry of Finance
5. Which one of the following is the correct chronological order of the evolution of the given Committees?
  - a) Committee on Public Undertakings — Estimates Committee — Public Accounts Committee
  - b) Committee on Public Undertakings — Estimates Committee — Public Accounts Committee
  - c) Committee on Public Undertakings — Public Accounts Committee — Estimates Committee
  - d) Public Accounts Committee — Estimates Committee — Committee on Public Undertakings

Q. 2. Answer of the following questions in short. (Any three) (15)

- 1) When and why the first ARC was established in India?
- 2) Which state's Lokayukta's office is considered to be the strongest in terms of power and scope – state the reason.
- 3) The 'Procurator system' is still running in some country why?
- 4) Why control over administration is necessary? Discuss in brief.
- 5) Explain objectives the first Administrative Reforms Commission.

Q. 3. Answer the following questions. (Any Two) (30)

- 1) Ombudsman is the watchdog of the administration – Elaborate.
- 2) Discuss the concept of 'Delegated Legislation in Administrative Law'.
- 3) Discuss the major suggestions / recommendations extended by the first Administrative Reforms Commission.

Q. 4) Write Short notes (Any one) (10)

- 1) Lokayukta
- 2) Public Accounts Committee

मराठी रूपांतर

लोकप्रशासन भाग - २ (PCBCS- 17-412)

सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य २. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र. १) योग्य पर्याय निवडा.

(०५)

१. लोकपाल प्रणाली स्वीकारणारा जगातील पहिला राष्ट्रकुल देश कोणता?
अ) भारत
ब) स्वीडन
क) न्यूझीलंड
ड) युनायटेड किंगडम
२. लोकनियुक्त संस्थेची स्थापना करणारे पहिले भारतीय राज्य कोणते?
अ) बिहार
ब) उत्तर प्रदेश
क) आंध्र प्रदेश
ड) महाराष्ट्र
३. लोकपाल आणि लोकायुक्त कायदा, २०१३ केंव्हा लागू झाला?
अ) जानेवारी २०१३
ब) मे २०१३
क) डिसेंबर २०१३
ड) जानेवारी २०१३
४. खालीलपैकी कोणती समिती संसदेची स्थायी समिती नाही?
अ) लोकपाल समिती
ब) अंदाज समिती
क) सार्वजनिक उपक्रमांवरील समिती
ड) वित्त मंत्रालयाची सल्लागार समिती
५. दिलेल्या समित्यांच्या उत्क्रांतीचा खालीलपैकी कोणता क्रम योग्य आहे?
अ) सार्वजनिक उपक्रमांवरील समिती - अंदाज समिती - लोकलेखा समिती
ब) सार्वजनिक उपक्रमांवरील समिती - अंदाज समिती - लोकलेखा समिती
क) सार्वजनिक उपक्रमांची समिती - लोकलेखा समिती - अंदाज समिती
ड) सार्वजनिक लेखा समिती - अंदाज समिती - सार्वजनिक उपक्रमांवरील समिती

प्र. २) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(१५)

१. भारतात पहिला प्रशासकीय सुधारणा आयोग कधी आणि का स्थापन करण्यात आला?
२. कोणत्या राज्याचे लोकआयुक्त कार्यालय शक्ती आणि कार्यक्षेत्राच्या दृष्टीने सर्वात मजबूत मानले जाते? -कारणे सांगा
३. 'प्रोक्युरेटर सिस्टीम' अजूनही कोणत्या देशात सुरू आहे?
४. प्रशासनावर नियंत्रण का आवश्यक आहे? थोडक्यात चर्चा करा.
५. पहिल्या प्रशासकीय सुधारणा आयोगाचे अध्यक्ष कोण होते?

प्र. ३) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(३०)

१. लोकपाल हा प्रशासनाचा वॉचडॉग आहे - विस्तृत करा.
२. प्रशासकीय कायद्यातील प्रतिनिधी कायद्याच्या संकल्पनेची चर्चा करा.
३. पहिल्या प्रशासकीय सुधारणा आयोगाने मांडलेल्या प्रमुख सूचना/शिफारशीची चर्चा करा.

प्र. ४) टिपा लिहा. (कोणत्याही एक)

(१०)

१. लोकायुक्त
२. लोकलेखा समिती
